

**Jaarverslag 2009
&
Jaarplan 2010 (1)**

Rekenkamercommissie Haarlem
Postbus 511
2003 PB Haarlem
Telefoon: 023-5113037
E-mail: ivtienhoven@haarlem.nl

Mei 2010

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
2	De Rekenkamercommissie: functie, werkwijze, samenstelling	5
2.1	Doel/functie	5
2.2	Werkwijze	5
2.3	Samenstelling in 2009	6
3	Onderzoek en advies	7
3.1	Onderzoek jaarstukken	7
3.2	Overig onderzoek	7
4	Overige activiteiten	11
4.1	Evaluatie onderzoek Gemeenschappelijke Regelingen	11
4.2	Evaluatie RKC-seizoen 2007-2008	
4.3	Opstellen jaarverslag en -plan	11
4.4	Congressen en bijeenkomsten	11
4.5	Communicatie	11
5	Tijdsbesteding en financiën	13
5.1	Tijdsbesteding	13
5.2	Financiën	13
6	Jaarplan 2010	15
6.1	Activiteiten	15
6.2	Begroting	16
	Van de voorzitter	17

1 INLEIDING

De Rekenkamercommissie van de gemeente Haarlem brengt hierbij haar negende jaarverslag uit. De commissie voldoet hiermee aan de wettelijke verplichting om jaarlijks verslag uit te brengen van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar (Gemeentewet, Art, 185, lid3).

In dit jaarverslag komen de volgende zaken aan de orde:

- De functie, werkwijze en samenstelling van de commissie;
- De activiteiten van de commissie (onderzoek, advies, aanbevelingen, opvolging);
- De financiën.

Naast het jaarverslag over 2009 is in dit stuk een beperkte voorzet voor het jaarplan voor 2010 opgenomen. De definitieve versie van het jaarplan 2010 zal door de nieuwe Rekenkamercommissie worden opgesteld.

De Rekenkamercommissie hoopt dat u het jaarverslag met interesse leest en staat open voor reacties.

2 DE REKENKAMERCOMMISSIE: FUNCTIE, WERKWIJZE, SAMENSTELLING

2.1 Doel/functie

Hoofddoel van de Rekenkamercommissie (hierna: RKC) is ondersteuning van de gemeenteraad in zijn controlerende taak om zo bij te dragen aan een beter functioneren van de gemeente. De RKC doet dit door onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Daarnaast brengt de commissie gevraagd en ongevraagd advies uit. De RKC heeft zelfstandige onderzoeksbevoegdheden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

2.2 Werkwijze

De RKC voert twee soorten onderzoek uit: het jaarlijkse onderzoek naar de jaarstukken van de gemeente en 'overig' onderzoek naar zaken die volgens de RKC nadere bestudering verdienen.

Onderzoek jaarstukken

Onderzoek naar rechtmatigheid van de uitgaven van het gemeentebestuur maakt expliciet onderdeel uit van de jaarlijkse accountantscontrole¹. Bij het door de RKC uitgevoerde onderzoek ligt de nadruk meer op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid; rechtmatigheid wordt daarbij echter niet uit het oog verloren. Het onderzoek naar de jaarstukken wordt uitgevoerd door alle leden van de commissie.

Overig onderzoek

Het overig onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur wordt in beginsel in eigen beheer uitgevoerd. In de praktijk betekent dit dat het overig onderzoek wordt uitgevoerd door de secretaris en de externe leden van de commissie. Indien nodig wordt extra ondersteuning ingehuurd of wordt een onderzoeksproject in zijn geheel uitbesteed. Het overig RKC-onderzoek laat zich over de volgende categorieën verdelen:

- a) Onderzoek dat de raad helpt meer greep te krijgen op de gang van zaken.

---

¹ Vanaf 2007 vindt de aansturing van de accountant niet langer plaats door de RKC maar door de Auditcommissie.

- b) Onderzoek rond twee grote thema's van de raadsperiode 2006-2010 (achterstallig onderhoud en bezuinigingsoperaties).
- c) Kleinschalig doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek ('pottenkijkersonderzoek').
- d) Doeltreffendheidsonderzoek vanuit perspectief burgers en van organisaties, die in Haarlem actief zijn.
- e) Monitoring aanbevelingen eerder RKC-onderzoek.
- f) Ad-hoc onderzoek.

Rapportage

De RKC rapporteert aan de raad. De wijze waarop dat gebeurd is vastgelegd in de verordening Rekenkamercommissie en het RKC-protocol *Raadsbehandeling RKC-stukken*. Bij de onderzoeken wordt - indien relevant - het principe van hoor en wederhoor gehanteerd: als er bij het onderzoek ambtenaren worden gehoord, wordt de voor hen relevante deel van het conceptrapport voorgelegd met het verzoek dit te controleren op feitelijke onjuistheden. De RKC biedt haar stukken direct na vaststelling aan de raad aan, waarmee ze openbaar zijn. Het is aan de raad om te bepalen hoeveel tijd het college krijgt om een bestuurlijke reactie op te stellen zodat behandeling in de commissie en/of raad mogelijk is.

2.3 Samenstelling in 2009

De RKC bestaat uit vijf raadsleden (waaronder de voorzitter) en twee externe leden. De personele samenstelling van de commissie in 2009 was als volgt:

Naam	Partij
Dhr J.A. de Ridder (voorzitter)	PvdA
Dhr P. Elbers	SP
Dhr T.J. Vreugdenhil	CU/SGP
Dhr S. Hikspoors	VVD
Dhr C.J. Pen	CDA
Mw E. Naborn	Extern lid
Dhr E. van der Putten	Extern lid
Secretaris: Dhr M. Vos	
Plaatsvervangend secretaris: Mw I. van Tienhoven	

De RKC vergaderde in 2009 gemiddeld één maal per maand op de woensdagavond. De vergaderingen zijn besloten. De meeste leden van de commissie zijn bij alle commissievergaderingen aanwezig geweest.

3 ONDERZOEK EN ADVIES

In dit hoofdstuk wordt aan de hand van de voornemens uit het jaarplan de in 2009 uitgevoerde onderzoeks- en adviesactiviteiten besproken. Alle rapporten van de RKC zijn te raadplegen via de gemeentelijke website.

3.1 Onderzoek jaarstukken

Ook in 2009 is onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke jaarstukken. Voor het onderzoek heeft de commissie relevante stukken bestudeerd, zijn in mei 2009 door een aantal hoofdafdelingsmanagers presentaties gegeven en is een gesprek gevoerd met de afdeling concerncontrol. Daarnaast maakte het pottenkijkersonderzoek opnieuw onderdeel uit van het onderzoek en de rapportage. De bevindingen van het onderzoek zijn beschreven in de rapportage *Het is ook nooit goed*. In de B&W-vergadering van 26 mei 2009 is de reactie van het college op het rapport van de RKC vastgesteld. Deze reactie is op het BIS te vinden onder registratienummer 88924.

Tijdens de raadsbehandeling van de jaarrekening op 11 juni zijn de belangrijkste bevindingen van het rapport gepresenteerd door RKC-voorzitter Jan de Ridder. De raad heeft de conclusies en de aanbevelingen van het onderzoek van de RKC naar de jaarstukken in de vergadering van 11 juni 2009 overgenomen.

Het is ook nooit goed

De belangrijkste bevindingen van en aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek worden hieronder samengevat:

- De Rekenkamercommissie heeft in overleg met de accountant geconstateerd dat de jaarrekening een getrouw en rechtmatig beeld geeft van de financiële gang van zaken van de gemeente Haarlem in 2008.
- De Rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat de gemeentelijke financiën redelijk op orde zijn en dat is een compliment waard gegeven de sombere situatie waarin Haarlem een aantal jaren geleden verkeerde. De vermogenspositie van de gemeente is zoals de accountant het formuleert, “fors toegenomen”. Toch maakt de commissie zich zorgen. De gemeente heeft nog steeds in financieel opzicht niet veel vlees op de botten. De algemene reserve is net toereikend gegeven de risico's die de gemeente heeft vastgesteld en de omvang van het vreemd vermogen en daarmee de rentelasten van de gemeente zijn hoog. Daarnaast breken er na een aantal jaren waarin het voor gemeenten in financiële zin redelijk voorspoedig ging, sombere tijden aan. Zoals ook al in het jaarverslag wordt aangekondigd zal de economische recessie ongetwijfeld ook voor Haarlem gevolgen hebben. De Rekenkamercommissie beveelt daarom aan om het komende jaar met enige regelmaat de consequenties van de economische recessie voor de financiële positie in de commissie Bestuur te bespreken en is blij dat het college daar al een begin mee heeft gemaakt.
- De Rekenkamercommissie constateert dat verslaglegging in het jaarverslag overzichtelijk is. Van de nieuwe aanpak in de programmabegroting van 2008 zijn de positieve resultaten ook in het jaarverslag duidelijk te vinden. Een groot voordeel van een heldere systematiek is dat ook snel duidelijk wordt als bepaalde gegevens niet voor handen zijn zoals ook al in het jaarverslag (p 47) wordt onderkend. De Rekenkamercommissie beveelt aan om de werkwijze nog verder te verbeteren en de geconstateerde omissies te corrigeren. Daarnaast is het echter ook essentieel dat er systematisch aandacht wordt besteed aan de betekenis van begroting en jaarverslag in de daadwerkelijke ambtelijke en bestuurlijke praktijk. Gedrag is uiteindelijk de bepalende succesfactor.
- De Rekenkamercommissie constateert dat er over de personele veranderingen die het gevolg zijn van de reorganisatie van het ambtelijke apparaat (die per 1 januari 2008 officieel is voltooid) in het jaarverslag weinig is terug te vinden terwijl de Ondernemingsraad er de nodige kritische kanttekeningen bij plaatst. Daarmee is het beeld dat de raad van de reorganisatie heeft, onvolledig.

3.2 Overig onderzoek

a) Onderzoek dat de raad helpt meer greep te krijgen op de gang van zaken:

In navolging van het RKC-onderzoek naar Prestatieplannen uit 2003, de quick scan naar de opvolging van de aanbevelingen van dat onderzoek in 2007 en het onderzoek naar de teloorgang van Radius is in

2008 onderzoek uitgevoerd naar de vraag waaraan de sturingsrelatie tussen gemeente en welzijnsorganisaties zou moeten voldoen om tot een adequate uitvoering van het welzijnswerk te kunnen komen. De dataverzameling voor dit onderzoek is in januari 2009 afgerond met een tweetal expertbijeenkomsten; de rapportage *Waar voor je gemeenschapsgeld?* is begin april aan de raad aangeboden.

Omdat de gemeente nieuw participatiebeleid in voorbereiding heeft, heeft de RKC besloten het huidige participatiebeleid te onderzoeken. Dit ter ondersteuning van de raad bij de bespreking en het te nemen besluit over het nieuwe beleid. Het rapport met de titel *Gemiste kansen* is in december aan de raad aangeboden.

Waar voor je gemeenschapsgeld?

In het rapport worden vier centrale punten genoemd waar het mis gaat. In de eerste plaats ontbreekt een duidelijk beleidskader. De gemeente weet met andere woorden eigenlijk niet goed wat ze wil bereiken met al dat geld dat aan welzijnswerk wordt uitgegeven. Daarnaast is het niveau van de aansturing, zowel aan de kant van de beleidsmakers (de gemeente) als aan de kant van de uitvoerders (de welzijnsorganisaties) te laag. Daardoor wordt veel geld ondoelmatig besteed. In de derde plaats is de rolverdeling tussen gemeente en welzijnsorganisatie vaak niet duidelijk. Als de gemeente te veel gaat meedenken met de uitvoerders is de kans groot dat het werk minder goed gecontroleerd wordt. Tot slot maar niet in de laatste plaats zijn de afspraken die door de gemeente worden gemaakt met de organisaties tamelijk vaak nodeloos ingewikkeld.

Gemiste kansen

Uit het onderzoek blijkt dat het gemeentelijke participatiebeleid slechts impliciet aandacht besteed aan de gangbare doelstellingen van participatie. Aan de hand van een theoretisch kader is beoordeeld of en in hoeverre het Haarlemse participatiebeleid voldoet aan de voorwaarden voor effectief participatiebeleid. Daaruit bleek dat het beleid op een aantal plaatsen (afwegingskader, regievoering, verwachtingenmanagement) niet aan die voorwaarden voldoet. Uit een aantal beperkte casestudies blijkt bovendien dat de aanpak van participatie in de praktijk divers is, waarbij sprake lijkt te zijn van een zekere willekeurigheid.

b) Onderzoek rond twee grote thema's van deze raadsperiode:

In het najaar van 2009 heeft de RKC onderzoek laten uitvoeren naar de stand van zaken rond het onderhoud aan de openbare ruimte. Op basis van het onderzoek uit 2004 is door bureau K+V – het bureau dat destijds het grote onderzoek heeft uitgevoerd – onderzocht wat de stand van zaken is. Daarnaast vormde het thema 'onderhoud openbare ruimte' onderwerp van het foto-onderzoek dat is uitgevoerd door de scholieren van het Mendelcollege in het kader van hun maatschappelijke stage. Hierover meer onder d.

Quick scan achterstallig onderhoud

Uit het onderzoek blijkt dat de aanbevelingen uit het rapport van 2004 grotendeels te zijn opgevolgd. Het beleid is volgens de onderzoekers doeltreffender en doelmatiger dan voorheen. Dit betekent echter niet dat de problemen met achterstallig onderhoud tot het verleden behoren. Er is inmiddels de nodige voortgang geboekt met het optrekken van de budgetten naar het normniveau, waarmee wordt voorkomen dat achterstanden oplopen. In hoeverre de achterstanden daadwerkelijk worden ingelopen is nog niet goed te beoordelen, maar de onderzoekers stuiten op signalen die erop wijzen dat dit niet helemaal volgens schema verloopt. Ernstiger is hun constatering dat het norm-onderhoudsniveau onder druk staat omdat de budgetten niet worden aangepast aan areaaluitbreiding en niet zijn geïndexeerd. Opvallend is verder dat wordt opgemerkt dat het wijkgericht werken mogelijk versturende invloed heeft op het inlopen van de onderhoudsachterstand.

c) Kleinschalig doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek:

Van de 11 uit de programmabegroting 2008 geselecteerde thema's is het grootste deel in december 2008 en begin 2009 onder de loep genomen. Het onderzoek is uitgevoerd door duo's van RKC-leden, en de bevindingen zijn verwerkt in het verslag van het onderzoek naar de jaarstukken 2008.

d) Doeltreffendheidsonderzoek vanuit perspectief burgers:

In navolging van het in 2005 uitgevoerde rekenkameronderzoek naar achterstallig onderhoud aan de openbare ruimte heeft de commissie ertoe besloten een groep middelbare scholieren met een camera op pad te sturen om de kwaliteit van de openbare ruimte in beeld te brengen. De bevindingen zijn vastgelegd in de rapportage *De staat van de stad*, die in juni 2009 aan de raad is aangeboden.

Verder heeft de commissie in 2009 een onderzoek uitgevoerd naar de resultaten van grootschalige wijkvernieuwing. De rapportage van dat onderzoek verschijnt in 2010.

Om organisatorische redenen is het deels in 2008 uitgevoerde onderzoek naar reïntegratie pas in het laatste kwartaal van 2009 afgerond. Het verslag zal in 2010 worden gepubliceerd.

Ten slotte is het het vermelden waard dat de Haarlemse RKC in 2009 - in samenwerking met de Randstedelijke Rekenkamer en de rekenkamer(commissie)s van Heemstede, Bloemendaal, Zandvoort, Velsen en Haarlemmerliede&Spaarnwoude - is begonnen met de voorbereidingen voor een gewestelijk onderzoek naar regionaal verkeers- en vervoersbeleid.

De staat van de stad

Dankzij bemiddeling van de Haarlemse Vrijwilligerscentrale zijn 18 scholieren van het Mendelcollege in het kader van hun maatschappelijke stage een week lang in duo's de stad in geweest voor de RKC. Ze gingen goed voorbereid op pad: naast een interactieve workshop over de werking van de gemeenteraad door griffier Ben Nijman zijn ze door RKC-voorzitter Jan de Ridder bijgepraat over het uitvoeren van onderzoek en de problematiek van het achterstallige onderhoud, en heeft fotografe Brenda Amsing uitleg gegeven over hoe je op een aansprekende manier de omgeving in beeld kunt brengen. Iedere ochtend zijn de foto's van de voorgaande dag door Brenda Amsing met de groep besproken, en op de laatste dag hebben alle duo's hun mooiste foto's gebruikt om een presentatie te maken die dezelfde avond - voorafgaand aan de raadsvergadering - in de Refter aan de raadsleden zijn getoond. De raadsleden is gevraagd de mooiste presentatie te kiezen, en de leden van het duo dat de meeste stemmen kreeg, hebben ieder een fototoestel gekregen.

e) Monitoring aanbevelingen:

Zoals onder b aangegeven is er een opvolgingsonderzoek uitgevoerd naar de bevindingen en aanbevelingen van het RKC-onderzoek naar achterstallig onderhoud uit 2005.

f) Ad-hoc onderzoek:

Naar aanleiding van de tijdens de begrotingsraad 2008 aangenomen motie 63 (Burger niet de dupe (van aanleg nieuw riool)) en het uitblijven van de gevraagde second opinion over de kostenopbouw van de rioolrechten, heeft de RKC overwogen een onderzoek te laten uitvoeren naar de opbouw van de rioolrechten. Omdat uit overleg met de betrokken medewerkers is gebleken dat er vanuit de ambtelijke organisatie op korte termijn opdracht wordt gegeven aan een extern bureau om een second opinion op te stellen, heeft de RKC uit doelmatigheidsoverwegingen ervoor gekozen de uitkomst van dat advies af te wachten. De ambtelijke organisatie verwachtte destijds dat de second opinion en de daarop gebaseerde B&W-nota tijdig zouden worden uitgebracht om te worden betrokken bij de (voorbereiding van de) behandeling van de Kadernota. Die termijn is niet gehaald. De second opinion is uitgevoerd, maar de B&W-nota was niet tijdig beschikbaar. De RKC heeft daarom een aantal kanttekeningen bij de second opinion geplaatst en die per brief op 11 juni aan de raad aangeboden.

Tijdens een interpellatiedebat over welzijnsorganisatie Dock in de raad van 22 januari 2009 is motie 7/1 (Dubieuze declaraties Dock) aangenomen. De strekking van de motie was dat de raad naar aanleiding van niet onderbouwde declaraties voor bewonersondersteuning via de wijkraden besluit een accountantsonderzoek in te stellen naar de financiële verantwoording door Dock Haarlem van al dan niet geleverde prestaties op het gebied van welzijn in 2008. Daarbij is de Rekenkamercommissie verzocht dit onderzoek te begeleiden. Naar aanleiding van de motie heeft de auditcommissie de gemeentelijke accountant Ernst & Young (E&Y) gevraagd om bij de controle van de gemeentelijke jaarstukken over 2008 aandacht te besteden aan de subsidieverstrekking aan Dock. E&Y heeft hierover gerapporteerd in hun verslag van bevindingen aan de raad. Vervolgens heeft de RKC op basis van een nota van de accountant van Dock geconcludeerd dat er sprake is van een werkend

controlesysteem. Een en ander is de raad medegedeeld in een brief van de RKC gedateerd op 1 december 2009.

4 OVERIGE ACTIVITEITEN

4.1 Aanpassing verordening en protocol

Naar aanleiding van een in 2007 uitgevoerde interne evaluatie van de commissie zijn in 2009 zowel de verordening als het protocol *Raadsbehandeling RKC-stukken* gewijzigd om de afhandeling van de onderzoeksrapporten te versnellen. De verordening is door de raad vastgesteld op 23 april 2009.

4.2 Opstellen jaarverslag

In december 2009 en januari 2010 is dit jaarverslag opgesteld.

4.3 Congressen en bijeenkomsten

De jaarlijkse congressen van de NVRR en De Lokale Rekenkamer zijn dit jaar niet bezocht. De secretaris heeft een bijeenkomst over Rekenkameronderzoek bijgewoond die georganiseerd was door de Rekenkamercommissie van de gemeente Zwijndrecht en heeft deelgenomen aan verschillende bijeenkomsten van de Kring van Secretarissen van de NVRR.

4.4 Communicatie

Er is in 2009 geen RKC-nieuwsbrief uitgekomen. Wel heeft een evaluerende bijeenkomst plaatsgevonden met de raad.

5 TIJDSBESTEDING EN FINANCIËN

5.1 Tijdsbesteding

Ook in 2009 heeft de secretaris grofweg een derde van zijn onderzoekstijd besteed aan de controle van de jaarstukken en het daarbij horende Pottenkijkersonderzoek. Samen met de andere onderzoeksprojecten is ruim zestig procent van zijn werktijd besteed aan het uitvoeren van onderzoek. De overige tijd wordt besteed aan voorbereiding en begeleiding van onderzoek en aan secretariaatstaken.

5.2 Financiën

Het totale jaarlijkse budget van de RKC bedraagt een kleine €140.000. Daarmee loopt de commissie in de pas met de door veel gemeenten gehanteerde norm van €1 per inwoner. Ruim de helft van de besteding van het budget betreft de personele kosten van het secretariaat van de commissie (1,1 fte). Het materiële budget van circa €68.000 is in 2009 niet volledig aangesproken; de uitgaven van de commissie bedroegen in 2009 ruim €42.000. Belangrijkste reden voor de onderuitputting van het budget is het feit dat er in 2009 veel projecten door de commissie zelf zijn uitgevoerd en dat er geen grote projecten zijn uitbesteed. In het onderstaande overzicht zijn de uitgaven van de RKC net als in voorgaande jaren mede op basis van de tijdsbesteding van de secretaris uitgesplitst naar vaste kosten, kosten voor de controle van de jaarrekening en kosten voor overig onderzoek.

RKC 2009: Begroting en rekening

	Begroting 2009	Rekening 2009
Vaste kosten	45600	41500
Salariskosten RKC-secretariaat (1 fte)	32500	27500
Presentie externen	3600	3000
Interne doorbelasting (0,1 fte)	7000	7500
Stelpost overig	2500	3500
Controle Jaarrekening	17000	18400
Secretaris	10000	12500
Externen	6000	5000
Raadsleden	pm	pm
Stelpost overig	1000	900
Ander onderzoek	77000	52600
Vaste capaciteit	24000	28950
Variabele capaciteit	45000	16250
Stelpost overig	8000	7400
Totaal	139600	112500
Saldo		26000

6 JAARPLAN 2010

Vanwege de wisselingen in de bezetting van de gemeenteraad zal de RKC in 2010 aanzienlijk van samenstelling gaan veranderen. Vier van de vijf raadsleden uit de commissie hebben aangegeven de raad en dus ook de RKC te gaan verlaten, en de voorzitter stelt zijn functie ter beschikking. De huidige RKC is niet van plan om over haar graf heen te regeren, en laat het opstellen van het jaarplan 2010 dan ook aan haar opvolgers. De RKC beperkt zich hier tot het opsommen van projecten die inmiddels zijn afgerond maar nog moeten worden gepubliceerd en projecten die voor de raadswisseling zijn gestart maar pas na de raadswisseling zullen worden afgerond.

6.1 Activiteiten

Onderzoek jaarstukken

Het onderzoek naar de jaarstukken is in 2009 in een gewijzigde vorm voortgezet. Het Pottenkijkersonderzoek heeft een prominentere rol in de informatievergaring en er zal vroeger dan voorheen gebruikelijk was met het management worden gesproken over de resultaten van het boekjaar. Het onderzoek naar de jaarstukken start in januari met de eerste pottenkijkersgesprekken en wordt afgerond met een gesprek met de directie op of rond 24 april over de jaarrekening en het accountantsrapport. Volgens de huidige planning wordt het verslag van het onderzoek op 22 mei aan de raad aangeboden.

Overig onderzoek

Zoals in het jaarverslag aangegeven, zijn in de periode voor de gemeenteraadsverkiezingen een aantal onderzoeksprojecten gestart die worden overgedragen aan de nieuwe RKC. Het gaat om de volgende zaken:

Thema d) Doeltreffendheidsonderzoek vanuit perspectief burgers:

- *Onderzoek naar de resultaten van grootschalige wijkvernieuwing.* De rapportage van dat onderzoek is vastgesteld door de 'oude' (2006-2010) RKC en verschijnt in 2010.
- *Onderzoek naar reïntegratie.* Ook de rapportage van dit onderzoek is door de oude RKC vastgesteld. Het zal in 2010 worden gepubliceerd.
- *Onderzoek naar regionaal verkeers- en vervoersbeleid.* Dit gezamenlijke project – naast de Haarlemse RKC zijn hierbij betrokken de Randstedelijke Rekenkamer en de rekenkamer(commissie)s van Heemstede, Bloemendaal, Zandvoort, Velsen en Haarlemmerliede & Spaarnwoude - is inmiddels begonnen, en zal worden afgerond onder verantwoordelijkheid van de nieuwe RKC.

Thema f) Ad-hoc onderzoek:

- *Stadion Oostpoort.* De oude RKC heeft bureau Pro Facto opdracht gegeven onderzoek uit te voeren naar de gang van zaken rond de ontwikkeling van het Stadion Oostpoort. Het onderzoek zal worden uitgevoerd onder toezicht van en verantwoordelijkheid van de nieuwe RKC.
- *Jeugdbeleid.* De Haarlemse RKC heeft gehoor gegeven aan een oproep van de Algemene Rekenkamer waarin lokale rekenkamers werden gevraagd mee te werken aan een gemeenschappelijke onderzoek naar een aantal beleidsterreinen waaronder het jeugdbeleid. Dit project bevindt zich nog in de aanloopfase. De secretaris heeft inmiddels een oriënterende startbijeenkomst bijgewoond. Naar aanleiding van die bijeenkomst zal de Algemene Rekenkamer het onderzoeksvoorstel formuleren waarna de RKC een besluit zal nemen over deelname aan het project.

6.2 Begroting

De invulling van het budget laat de oude RKC over aan haar opvolgers. Om de raad zicht te bieden op de mogelijkheden die het budget biedt, wordt hieronder een indicatieve begroting opgenomen die is gebaseerd op die van 2009.

RKC: Indicatieve begroting 2010

Vaste kosten	45600
salariskosten RKC-secretariaat	32500
presentie externen	3600
interne doorbelasting	7000
Stelpost overig	2500
Controle Jaarrekening	17000
Secretariaat	10000
Externen	6000
Raadsleden	pm
Stelpost overig	1000
Ander onderzoek	77000
Vaste capaciteit	24000
Variabele capaciteit	45000
Stelpost overig	8000
Totaal	139600

Van de voorzitter:

VAN DE VOORZITTER

De afgelopen vier jaar was de tweede periode in het bestaan van de Rekenkamercommissie. In die periode heeft de commissie met spraakmakend onderzoek gezocht naar de grenzen van haar opdracht. Vier jaar geleden zijn wij als commissie onze taak begonnen met als credo “*van pionieren naar professionaliseren*”. Er is nu, denk ik, een situatie bereikt dat de Rekenkamercommissie goed verankerd is in het lokaal bestuur in Haarlem. Dat is ook een compliment aan de gemeenteraad die hiervoor de ruimte heeft gecreëerd.

Dit is mijn laatste stukje “*Van de voorzitter*” en ik neem met een zekere weemoed afscheid van de Rekenkamercommissie die voor mij ook een afscheid betekent van de Haarlemse politiek. Voor een raadslid is het een uitermate leerzame commissie omdat je in aanraking komt met allerlei facetten van het lokale bestuur. Daarnaast is het mijn overtuiging dat de rekenkamerfunctie een belangrijk instrument is om de kwaliteit van het lokaal bestuur op peil te houden en te verbeteren. Om haar rol goed te kunnen blijven vervullen is het belangrijk je te blijven realiseren waar de toegevoegde waarde van de rekenkamercommissie uit bestaat.

Er zijn vele onderzoek- en adviesbureaus in ons land en in het lokaal bestuur horen ook de raad en het college zelf zich druk te maken over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid. De gemeentewet geeft in artikel 213a het college de opdracht om dat soort onderzoek te doen. De raad heeft vanuit haar controlerende taak een duidelijke verantwoordelijkheid om op doeltreffendheid en doelmatigheid te letten en heeft ook eigen onderzoeksinstrumenten (raadsonderzoek en raadsenquête). Waarom is dan ook nog een rekenkamerfunctie nuttig?

Allereerst is natuurlijk de onafhankelijkheid belangrijk. Het is zinnig om in organisaties een tegenstem te organiseren om bedrijfsblindheid te voorkomen. In de politiek is dat nog belangrijker dan in een normaal bedrijf. Het politieke proces lokt immers regelmatig uit tot het toedekken of juist uitvergroten van problemen. Anders dan een college en een raad kan een rekenkamercommissie zich onttrekken aan deze logica van de politiek. Dan moet er wel sprake zijn van een zekere distantie van het directe politieke proces. Een commissie die zich teveel bemoeit met actuele politieke kwesties loopt het risico meegezogen te worden in de dynamiek van dat politieke proces.

Naast onafhankelijkheid moet ook politieke relevantie een belangrijke toegevoegde waarde zijn. De rekenkamerfunctie is anders dan zelfstandige onderzoek- en adviesbureaus formeel via de gemeentewet ingebed in het lokaal bestuur en een rekenkamercommissie moet zich inspannen om ook daadwerkelijk ingebed te zijn. Om deze functie goed te vervullen moet op drie zaken worden gelet. Natuurlijk is allereerst de kwaliteit van het onderzoek van belang. Dat is een minimale voorwaarde voor relevantie. In de tweede plaats moet de commissie geen blad voor de mond nemen als resultaten van onderzoek daar aanleiding toe geven. Wel past daarbij – en dat is een derde aandachtspunt en voor een politicus misschien wel de moeilijkste opgave - een zekere politieke bescheidenheid. Een rekenkamercommissie moet niet uit zijn op politiek scoren, maar hoort dienend te zijn en primair gericht op verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur.